

Ο ασκητικός τύπος θρησκευτικής ζωής (Δημήτρης Τσιολακίδης)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2eKALyn>]

Εν ολίγοις οι θιασώτες της αισθητικής ευσέβειας διαστρέφουν το νόημα του κάλλους μεγαλώνοντας το χάσμα ανάμεσα στην Εκκλησία και την πραγματική ζωή, λειαινώντας έτσι το έδαφος στους ψευδόχριστους που είναι έτοιμοι να προσφέρουν κάποιο υποκατάστατο θρησκείας στα δώματα του οποίου δεν θα

ο έκαναν
μικόνια της

0

τέταρτος τύπος θρησκευτικής ζωής είναι ο ασκητικός, χωρίς να αποτελεί η γέννησή του χριστιανική πρωτοτυπία καθώς απασχόλησε διαχρονικά ποικίλα

φιλοσοφικά και θρησκευτικά ρεύματα που αναπτύχθηκαν πολύ πριν το χριστιανισμό. Η διαφορά που υπάρχει στην ορθόδοξη παράδοση εντοπίζεται στις προϋποθέσεις της ολοκλήρωσης: η αυτοπραγμάτωση δεν αφορά την κατόρθωση της αυτογνωσίας με τις ανθρώπινες μόνο δυνάμεις. Έγκειται στην έγνοια για αγώνα πρόσκτησης της αυθεντικής εν Πνεύματι ζωής. Εντούτοις στις εποχές που παρατηρείται απουσία και των κοσμικών ασκητικών κινήματων διαφαίνεται να διατρέχει μια άγονη πνευματικά περίοδος την ανθρωπότητα και μια έλλειψη των εκφράσεων της δημιουργικής ζωής, καθώς για να υπάρξει αισθητά απαιτείται θυσία και ολοκληρωτικό δόσιμο του εαυτού. Εκ των πραγμάτων η θρησκευτική ζωή είναι συνηφασμένη με τη εκούσια στέρηση των πραγμάτων της περριρέουσας κοσμικότητας και την αναζήτηση της πνευματικής ζωής και γι' αυτό είναι και ασκητική. Παρά τις περιόδους άτονης παρουσίας του, ο ασκητισμός δεν έπαψε ποτέ να ζεί έστω και περιορισμένα ως κατόρθωμα του ταπεινού μοναχικού και ησυχαστικού βίου.

Η μορφή του ασκητισμού στην οποία αναφερόμαστε δεν έχει συγγενικούς δεσμούς με την ασκητική τάση των ανατολικών θρησκειών. Η διαφορά βρίσκεται στον εσωτερικό σκοπό και στα κίνητρα που πρέπει να ωθούν το άτομο που εισέρχεται στην ασκητική οδό. Δηλαδή ο στόχος του ορθόδοξου ασκητή δεν είναι η απόκτηση πνευματικής δύναμης μέσω ψυχοσωματικών ασκήσεων, ούτε η κατάκτηση μιας μυστικής γνώσης που υποστηρίζει την κρυστάλλινη κατοχή της ανθρωπογνωσίας και της θεοσοφίας και πάσης φύσεως κατορθώματα επιδεξιότητας. Με άλλα λόγια η αυθεντική ασκητική ευσέβεια δε δομείται στη βάση της συγκέντρωσης και αξιοποίησης των φυσικών ταλέντων και δυνατοτήτων που το άτομο έχει με τη συνδρομή μιας υπέρτατης δύναμης ώστε να κατορθώσει μεγάλα επιτεύγματα. Αυτό για την Εκκλησία και την ορθόδοξη διδασκαλία σημαίνει έναν αποκρυφιστικό ασκητισμό, ο οποίος αποτελεί άσκοπη δαπάνη δυνάμεων. Ο γνήσιος ασκητισμός φθάνει στα αιώνια βάθη της θρησκευτικής ζωής και αυτό όχι επειδή έλκεται από μία πρόκληση που απαιτεί προσπάθεια. Το ασκητικό ήθος, η βάση της ορθόδοξης πνευματικής ζωής, σημαίνει αλλαγή στάσης απέναντι στα πράγματα και τους συνανθρώπους, σημαίνει την καλή ανησυχία για τον ορθό τρόπο υπάρξεως. Αυτό γίνεται εφικτό με τη μίμηση του Χριστολογικού και κατόπιν του Τριαδολογικού προτύπου ύπαρξης, δηλαδή με το ελεύθερο και απροϋπόθετο δόσιμο του εαυτού σε μια διαλογική αμοιβαιότητα όπου το πρόσωπο ανακαλύπτει το πώς του: μια δυνατότητα ανέναου γίγνεσθαι που εκδηλώνεται με φρεσκάδα και θεολογικά νοούμενη ομορφιά. Συνεπώς κάθε πτυχή της πνευματικής άσκησης έχει ιερό χαρακτήρα και αποτελεί όχι το σκοπό αλλά το μέσο που εισάγει βαθμιαία κάθε πρόσωπο ανάλογα με τις δυνάμεις και την ιδιοσυγκρασία του, στη μυστηριακή ζωή και στη σφαίρα του Θείου θελήματος.

Μέσα στην εμπειρία της Εκκλησίας ο καθένας καλείται στην σωτηρία

κοινωνώντας Σώμα και Αίμα Χριστού. Ο μοναδικός του στόχος είναι η σωτηρία της ψυχής του και αυτός και μόνο αυτός του καθορίζει τα πάντα. Η αποβολή του ιδίου θελήματος, η υπακοή, η νηστεία η προσευχή, η ασκητική νέκρωση της σάρκας και η απάθεια, είναι αρετές και συνακόλουθα πράξεις χριστιανικής αγάπης που κατατείνουν σε ένα και μόνο πράγμα τον αγώνα της σωτηρίας. Η άσκηση δε σημαίνεται στον πνευματικό εγωισμό ούτε και στην απάρνηση που εκδηλώνεται ως ανοίκεια πράξη αυτοσυντήρησης. Ο ασκητής αφιερώνεται στη μελέτη της αιώνιας αγαθότητας του Θεού και ως θαυμαστής του ανεσπέρου φωτός της Θεϊκής τελειότητας δεν κατανοεί την ψυχή του άλλου ως μέσον για τη δική του ωφέλεια αλλά ως το πολύτιμο αντικείμενο της αγάπης. Περισσεύει να πούμε πόσο αξεπέραστα το έχει προσδιορίσει αυτό ο ύμνος της αγάπης του αποστόλου Παύλου στον οποίο και συνοψίζονται ουσιαστικά οι γνήσιες χριστιανικές πνευματικές αξίες.

(συνεχίζεται)